

TÜRKİYE'DE ZİRAÎ HAVACILIK

ve

AVRUPA ZİRAÎ HAVACILIK MERKEZİ

Yazarlar:

Dr. Selâhattin İREN
Müesseseler Şubesi Müdürü

Mustafa AKUĞUR
Müesseseler Şubesi Müdür Muavini

Avrupa Ziraî Havacılık Merkezi'nin çıkardığı mecmuada nesredilmek üzere "Türkiye'de Ziraî Havacılık" mevzuunda hazırlanan makalenin, "Bitki Koruma Bülteni" nde de neşri düşünülürken yazıya Avrupa Ziraî Havacılık Merkezi hakkındaki bazı malumatın ilâvesiyle mevzu'un ilgili meslektaşlarımız tarafından daha yakın bir alâka ile karşılanacağı ümid edilerek makale biraz daha genişletilmiştir.

Son yıllarda bütün dünyada olduğu gibi Memleketimizde de ehemmiyet kazanan Uçakla Ziraî Mücadele mevzuuna girmeden önce Avrupa Ziraî Havacılık Merkezinden bahsedilecektir.

AVRUPA ZİRAÎ HAVACILIK MERKEZİ

Teşkilâtın kuruluşu ve gayesi:

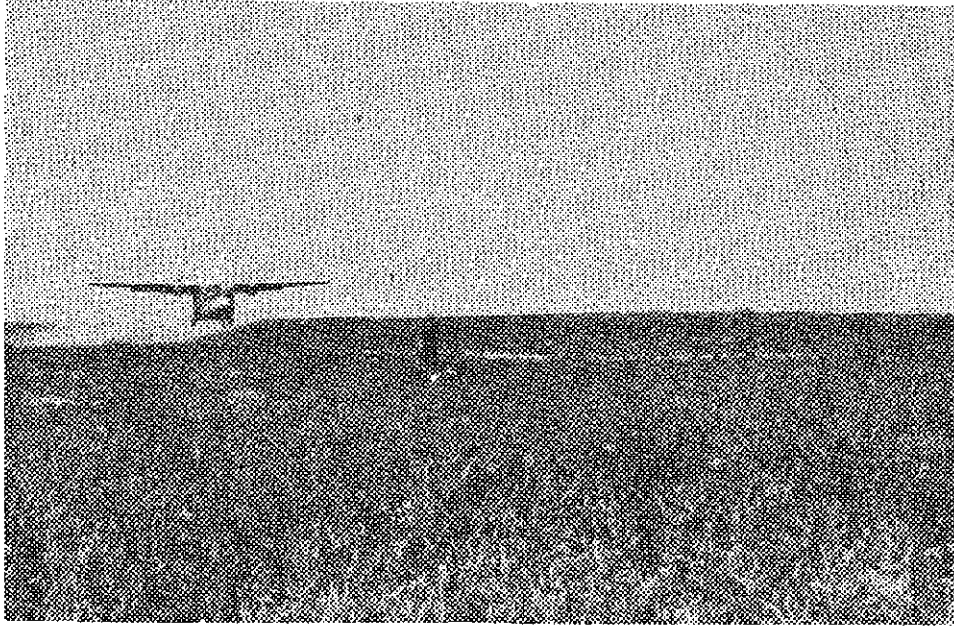
Avrupa İktisadî İşbirliği Teşkilâtı (OECE) - Avrupa Prodüktivite Ajansı (EPA) nın 107 sayılı projesi dahilinde Ziraî Havacılık Mütahassıslarından teşkil olunan bir heyet "Ziraatte Uçaktan faydalanma" mevzuunda Amerika Birleşik Devletlerinde 1952 yılında yaptığı incelemeler neticesinde "A. B. D. de Uçağın Ziraatte Kullanılışı" adı ile 1953 yılında neşredilen raporlarını hazırlamışlardı. Mütahassısların bu raporlarındaki en mühim tavsiye "Avrupada bir Ziraî Havacılık merkezi kurulması, Avrupa memleketleri arasında bu mevzuda daimî teknik bir bilgi mübadelesi yapılması" idi.

Mevzuyu müzakere ve bir karara varmak için OECE'nin tertip ettiği toplantı 14-15-Şubat-1955 tarihinde Almanya, Fransa, Hollanda, İtalya, İsveç, Kanada, ve Portekiz ile EPPO ve FAO mütahassıslarının iştiraki ile yapılmış ve Avrupa Ziraî Havacılık Merkezi'nin kurulması kararına varılmıştır.

Hollanda Ziraat, Balıkçılık ve Gıda Vekâleti E. P. A. ya herhangi bir masraf yüklemeyen bir mütehassıs (OEEC/EPA 107 No lu projenin Genel Sekreteri Dr. W. J. Maan), bu mütehassısla çalışacak idareci eleman ve iki sene müddetle ücretsiz olarak Merkez emrinde lüzumlu bina ile ekipman vermeyi deruhte etmiş ve Merkez La Haye (Hague) de kurulmuştur.

Dr. Maan'ın halen direktörü bulunduğu Avrupa Havacılık Merkezi OEEC çerçevesi dahilinde ve EPA ya bağlı bir teşkilât olup âza memleketlerin zirâî havacılık problemleri ile iştigal etmekte ve bu vazifeyi teşkilâta dahil memleketlerin irtibat memurları ile daimî bir temas halinde bulunarak ifa etmektedir.

Her memleketin millî bünyesine göre hükümetlerince seçilen irtibat memurları veya makamlarının vazifesi de kendi memleketleri ile diğer âza memleketlerin irtibat memurları, Avrupa Havacılık Merkezi ve OEEC/EPA arasında idarî, teknik ve iktisadî teması temin etmek ve bunun neticesinde elde edilen malûmatı memleketlerinde yaymaktır.

Sulu ilâc atmakta olan Zirâî Mücadele uçaklarından birisi

Avrupa Havacılık Merkezi'nin vazifeleri şunlardır:

- a) İrtibat memurları arasında mübadele edilmek üzere toplanacak malûmatı bildirmek,
- b) İrtibat memurları vasıtasıyla muhtelif memleketlerdeki havacılık, kimyevi maddeler ve bu mevzu ile alâkalı sanayi kolları ile temas sağlamak,
- c) Gerek millî, gerekse milletlerarası istatistikî malûmat toplamak, bunları tahlil etmek ve önemli nesriyatları âza milletlere bildirmek,

d) Ziraî havacılığın resmî ve ticarî temsilcilerinin iştirak edip müsterek meseleleri müzakere edebileceği yıllık toplantılar tertip ve tanzim etmek. Bu toplantının demonstrasyon ve saha çalışmalarını mümkün kılmak üzere her sene başka bir memlekette yapılmasını temin etmek.

Avrupa Ziraî Havacılık Teşkilâtı ile Münasebetlerimiz:

EPA'nın 416 numaralı projesinde Avrupa Ziraî Havacılık İşbirliği Teşkilâtı olarak ifadesini bulan teşekkülün merkezi (Avrupa Ziraî Havacılık Merkezi) Vekâletimizle de daimî temas halinde bulunmaktadır.

Uçakla Ziraî Mücadele Faaliyetlerimiz:

Bilindiği gibi Memleketimizde Ziraî Mücadele Araştırma, çalışma ve tatbikatları Ziraat Vekâletine bağlı bir Umum Müdürlükle tedvir edilmektedir. Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Umum Müdürlüğü adını taşıyan bu Umum Müdürlük bünyesinde, memleketin 6 muhtelif bölgesinde ilmî araştırmalar yapan 6 Ziraî Mücadele Enstitüsü, Ankara'da Bio-assay çalışmalarının da yapıldığı bir Ziraî Mücadele İlâç ve Aletleri Enstitüsü, dahili ve haracî Karantina mevzuları ile iştigal eden 6 Ziraî Mücadele Karantina ve Fümigatuvar Müdürlüğü, tatbiki mücadeleyi organize ve tatbik eden 5 Ziraat Mücadele Bölge Reisliği ile muhtelif yerlerde Ziraat Mücadele Müdürlükleri, Başteknisyenleri veya Teknisyenlikleri mevcuttur.

Türkiye'nin çok çeşitli floraya malik olduğu düşünülürse buna muvazi olarak nebat zararlı ve hastalıklarının çeşitliliği de kolayca anlaşılır.

Geniş ve yeknesak ziraat sahalarında büyük zararlar yapan bazı haşerelerin kontrolünde gerek saha genişliği gerekse haşere biyolojisinin çok defa mücadeleyi kısa zamanda tamamlamayı icap ettirmesi Türkiye'de yer aletleri yerine uçakların kullanılmasını intaç etmiş ve uçakla yapılan tatbikatların istenilen kısa zamanda bitirilmesi, ilâçların yeknesak bir şekilde atılması dolayısıyla daha müsbet netice vermesi, maliyetin düşüklüğü Ziraî Mücadelede uçak kullanılmasının son yıllarda süratla genişlemesini intaç etmiştir.

Takdim olunan tablo tetkik edilecek olursa uçakların her sene yeni bir mevzuda kullanıldığı görülecektir. Bu husus memleketimizde uçakla mücadeleden memnuniyet verici müsbet netice alındığının da bir ifadesidir. Filhakika Memleketimiz Uçakla Mücadeleden müsbet şekilde faydalanmış olduğu gibi bu mevzuda tatbikat bakımından da oldukça tecrübeli ve başarılı addedilebilir.

Ancak şunuda kaydetmek yerinde olurki şimdiye kadar uçakla yapılan Ziraî Mücadele tatbikatları tarla mahsullerine inhisar etmiş meyve ağaçlarında ve ormanda kullanılmamıştır. 1959 yılında zeytinlerde *Prays oleellus*'a karşı Ege Bölgesinde bir deneme tatbikatı yapılmıştır. Denemeden müsbet netice alın-

dığı takdirde bu zararlıya karşı da uçakla mücadeleden büyük faydalar sağlanacağı umulmaktadır.

Yine cetvelde görüldüğü gibi Ziraî Mücadelede uçak, hububat ve pamuk sahalalarında kullanılmıştır. Bu cümleden olarak hububat zararlılarından *Eurygaster* spp., *Aelia* spp., *Scythris temperatella* yabancı otlardan *Boreava orientalis* ve *Cephalaria syriaca* pamuklarda *Heliothis obsoleta*, *Ecarias insulana*, *Psylla* spp., *Tetranychus* spp. ile pamuk defoliation'u, mücadelesi yapılan belli başlı mevzulardır.

Bu mücadelelerin büyük bir kısmı halka örnek ve öğretici mahiyette devlet eli ile yapılmaktadır. Bununla beraber gerek Ege, gerekse Cenubi Anadolu Bölgelerinde pamuk müstahsili de bizzat bu mücadeleleri uçak şirketlerine yaptırmaktadır.

Görülmüştür ki bu güne kadar Ziraî Havacılık Memleketimizde yalnız Ziraî Mücadele sahasına girmiş olup Uçakla ekim ve gübreleme faaliyeti henüz yapılmamıştır. Keza Ziraî Mücadele sahasında da yukarıda zikredilen mevzulardan başka mücadeleler yapılmamış mantari hastalıklara karşı ise uçakla mücadeleye lüzum görülmemiştir.

Türkiye'de umumi olarak uçakla mücadele mevsimi bugünkü mücadele mevzularına göre 15 Mart ile 30 Haziran tarihleri arasındadır. Yalnız pamuk defoliation'u maksadıyla Ege Bölgesinde Uçaklar 15 Eylül'den Ekim sonuna kadar kullanılabilirler.

Memleketimizde hususiyle havadan Ziraî Mücadele mevzuunda araştırma yapan bir müessese henüz mevcut değildir.

Ziraî Havacılık tatbikatı hususunda da memleketimizde beynelmil sivil havacılık teşkilâtının şartları dışında ayrıca özel şartlar mevcut değildir.

Pilotlar sivil havacılık sahasında tecrübeli ve hususî pilot lisansları olan kimselerdir.

Birçok memleketlerde olduğu gibi memleketimizde de Ziraî Mücadele sahasında havacılık faaliyetleri tamamiyle hususî firmaların elinde olup, Havadan Ziraî Mücadelede muhtelif yıllarda faaliyet gösteren uçak firmaları aşağıda gösterilmiştir.

- 1) Uçakla Ziraî Koruma ... .. Türk
Hıdivyal Palas Kat 1 Tünel - Beyoğlu -
İstanbul
- 2) Airon S. P. A. ... .. İtalyan
- 3) Airotecnica S. A. ... .. "
- 4) Airotecnica S. A. ... .. İspanyol
- 5) Transporti aerei Mediterranei ... .. İtalyan

Keza Memleketimizde toz ve emilsiyon Ziraî Mücadele İlâçları yapan formülasyon fabrikaları mevcuttur.

Memleketimizde, malûmatımıza göre havadan Ziraî Mücadele sahası dışında sivil havacılıkla alâkalı resmî müesseseler şunlardır:

a) Münakalât Vekâleti
Sivil Havacılık Dairesi Reisliği
Ankara

b) İstanbul Teknik Üniversitesi
Sivil Havacılık Enstitüsü
İstanbul

Ziraî Havacılık faaliyetlerimiz süratle inkişaf etmektedir. Nitekim yakın bir gelecekte yeni yerli ticari firmaların havadan Ziraî Mücadele sahasında faaliyete başlayacakları ve belki de Ziraî Mücadele sahasından başka ziraatın diğer kollardan da çalışma imkânları doğacağı umulmaktadır. Bu ilerlemelerin ve yeniliklerin yurda girmesinde hatta Ziraî Havacılık sahasında araştırma yapan teşekküllerin doğuşunda da gayret sarf edilmesi temenni olunur.

1954 senesinden 1959 yılına kadar Türkiye’de Tayyare ile yapılan çeşitli mücadeleler icraatı ile 1959 da tatbiki mutasavver mücadeleler durumunu gösterir cetvel.

Mücadelelerin tatbik edildiği seneler	İLÂÇLANAN SAHA DEKAR					Y e k û n
	Cenubu Şarkî Vilâyetlerinde: Eurygaster spp. Mücadelesi:	Ortaanadolu Vilâyetlerinde: Aelia spp. Mücadelesi	Yurdun Muhtelif Bölgelerinde: Scythris Temperatella Mücadelesi	Ege ve Çukurova Bölgelerinde: Muhtelif Haşerelere Karşı Pamuk Zararlıları Mücadelesi	Yurdun Muhtelif Bölgelerinde: Yabancı Ot Mücadelesi (Boreava orientalis, Cephalaria syriaca)	
1954	—	—	—	—	147320	147320
1955	222,136	—	—	50,450	280800	553386
1956	541,335	—	58,989	21,598	455238	1077160
1957	434,060	—	155,770	15,494	494466	1099790
1958	335,230	336,456	102,129	29,460	215044	1018319
1959	500,000(*)	350,000(*)	328,000(*)	100,000(*)	1020000(*)	2298000(*)
Yekûn	2.032,761	686,456	644,888	217,002	2612868	6193975

(*) Bu rakamlar 1959 da tayyare ile yapılacak mücadeleleri ifade etmektedir.

AGRICULTURAL AVIATION IN TURKEY
AND
EUROPEAN AGRICULTURAL AVIATION CENTRE

By:
Dr. Selahattin İREN
and
Mustafa AKUĞUR

Purpose of this article is to give a general picture of the Agricultural aviation in the field of plant protection in Turkey and to get acquainted our local persons concerned with the Agricultural Aviation Centre in la Haye/Pays-Bas.

Agricultural aviation in the field of plant protection is developing rapidly. As can be seen from the attached table to the Turkish text, aircrafts are used against different pests and weeds.

Regarding these activities in Turkey an article had been sent to the European Agricultural Aviation Centre to be appeared in the Agricultural Aviation Periodicals. For further detail information might be referred to this article.

